

Sygn. akt VII U 1295/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 09 marca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodniczący Sędzia S.O. Grażyna Cichosz

Protokolant sekretarz sądowy Anna Łempicka

po rozpoznaniu w dniu 09 marca 2016 roku w Lublinie

sprawy R. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania R. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 25 czerwca 2015 roku znak: (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję i ustala R. K. prawo do emerytury od dnia(...) roku,

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. na rzecz R. K. kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VII U 1295/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 czerwca 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił R. K. przyznania prawa do emerytury, gdyż wnioskodawca nie udokumentował 25-okresu składkowego i nieskładkowego.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł R. K. domagając się jej zmiany i przyznania prawa do emerytury. Podniósł, że pracował w gospodarstwie rolnym swojej ciotki J. K. od dnia (...)roku.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

R. K. urodzony (...) w dniu(...) roku złożył wniosek o emeryturę. Nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Przed organem rentowym udowodnił 23 lata, 8 miesięcy i 16 dni okresów składkowych i nieskładkowych w tym 16 lat, 10 miesięcy i 27 dni stażu pracy w warunkach szczególnych (okoliczności bezsporne).

Gospodarstwo rolne rodziców wnioskodawcy miało około pół hektara. Sąsiadowało ono z gospodarstwem jego ciotki i babci. Od 11 roku życia z powodu sytuacji rodzinnej wnioskodawca mieszkał u swojej babci. Matka wnioskodawcy była chora i nie chodziła. Dwa lata leżała w Instytucie (...) w W.. Nie była w stanie zajmować się dziećmi, a jego ojciec pracował w delegacji i nie było go w domu. W (...) roku babcia wnioskodawcy podarowała gospodarstwo jego ciotce J. K.. Miało ono powierzchnię około 3 hektarów. W gospodarstwie chodowano drób – 70 kur, kaczki i

15 owiec, 2-3 krowy, 2 konie i 15 świń. Na polu uprawiano zboże, pszenicę, owiec, żyto oraz ziemniaki. W okresie (...) wnioskodawca uczęszczał do szkoły zawodowej w Z. na kierunku mechanik. Szkoła była oddalona zaledwie 3 km od jego miejsca zamieszkania u ciotki. Do domu wracał około godz. 14 i po zjedzeniu obiadu pracował do wieczora w gospodarstwie. Zajmował się inwentarzem, podawał mu siano, szycował sieczkę na rano, wyrzucał obornik, bronował, orał, sprzężynował. W wakacje wnioskodawca pracował przez cały tydzień, kosił zboże i je zbierał. Pomagał przy żniwach. W gospodarstwie wnioskodawca pracował w szczególności w okresie od dnia(...)roku (zeznania wnioskodawcy – k. 13v-14, 26 zeznania K. L. – k. 24v-25, zeznania A. L. – k. 25v-26).

Powyższy stan faktyczny ustalony został na podstawie powołanych dowodów. Przesłuchani w sprawie świadkowie K. L. i A. L. to sąsiedzi wnioskodawcy. Potwierdzili oni fakt pracy wnioskodawcy w gospodarstwie rolnym ciotki, chorobę jego matki, a także fakt zamieszkiwania wnioskodawcy z ciotką w związku ze złym stanem zdrowia jego matki. Potwierdzili również, że szkoła, do której uczęszczał wnioskodawca położona była 3 km od miejsca jego zamieszkania. Zeznania wskazanych świadków w pełni korelowały z zeznaniami wnioskodawcy. Pozbawione były jakichkolwiek nieścisłości czy sprzeczności. Zasługiwały na obdarzenie ich wiarą w całości.

Odwołanie R. K.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 roku, poz. 1440 ze zm.), mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Emerytura taka przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Od 1 stycznia 2013 roku nie jest wymagane rozwiązanie stosunku pracy przez ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Okres pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych nie był sporny w niniejszej sprawie.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt. 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przy ustalaniu prawa do emerytury oraz obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również, traktując je jak okresy składkowe, przypadające przed 1 stycznia 1983 roku okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia.

Zarówno w orzecznictwie Sądu Najwyższego jak i w judykaturze ustawy panuje pogląd, że osobą, która ubiega się o zaliczenie okresu pracy w gospodarstwie rolnym do stażu ubezpieczenia, musi spełnić kryteria pojęcia domownika, określonego w art. 6 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity Dz.U. z 1998 roku Nr 7, poz. 25 ze zm.). Domownik to osoba bliska rolnikowi, która ukończyła 16 lat, pozostaje z rolnikiem we wspólnym gospodarstwie domowym lub zamieszkuje na terenie jego gospodarstwa albo w bliskim sąsiedztwie, stale pracuje w tym gospodarstwie rolnym i nie jest związana z rolnikiem stosunkiem pracy. Osoba taka powinna wykonywać pracę w gospodarstwie rolnym w wymiarze nie niższym niż połowa ustawowego czasu pracy pracowników, tj. minimum 4 godziny dziennie (wyroki Sądu Najwyższego z 2 lutego 1997 roku II UKN 96/96, OSNP 1997/23/473, z 13 listopada 1998 roku II UKN 299/98, 10 maja 2000 roku II UKN 535/99, Lex 49141).

Staość pracy w gospodarstwie rolnym nie zawsze jest równoznaczna z codziennym wykonywaniem czynności rolniczych, co może być uwarunkowane wielkością tego gospodarstwa, czy rodzajem produkcji rolniczej, ale pozostawania w ciągłej gotowości do wykonywania tej pracy również w zależności od sytuacji. Stąd też warunkiem jest zamieszkiwanie w pobliżu tego gospodarstwa, co zapewnia dyspozycyjność takiej osoby do pracy w tym gospodarstwie, w każdej chwili.

Co do zasady nie ma przeszkód w uwzględnieniu okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców także w czasie wakacji szkolnych, z tym, że wymiar czasu tej pracy winien przekraczać połowę pełnego wymiaru czasu pracy. Nie ulega przy

tym wątpliwości, że doraźna pomoc wykonywana zwyczajowo przez dzieci osób zamieszkałych na terenach wiejskich nie stanowi pracy w gospodarstwie rolnym, o której mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3 u.e.r.f.u.s. Fundamentalnego zatem znaczenia nabiera ustalenie czy w zgłoszonym przez odwołującego okresie jego praca była wykonywana w koniecznym rozmiarze, czy nie miała ona charakteru li tylko zwyczajowej pomocy świadczonej przez dzieci rodzicom (wyrok SA w Łodzi z dnia 9 września 2014 roku, III AUa 2480/13, LEX nr 1527052; wyrok SA w Krakowie z dnia 4 czerwca 2014 roku, III AUa 2222/13, LEX nr 1483741; wyrok SN z dnia 3 czerwca 2014 roku, III UK 180/13, LEX nr 1483963).

Z ustalonego stanu faktycznego jednoznacznie wynika, że wnioskodawca pracował w gospodarstwie rolnym swojej babci i ciotki, u których wówczas mieszkał z uwagi na brak możliwości opiekowania się nim przez rodziców, w szczególności w okresie od dnia (...) roku (rok, 11 miesięcy i 6 dni). Po doliczeniu tego okresu do bezspornego stażu ubezpieczeniowego 23 lat, 8 miesięcy i 16 dni, wnioskodawca legitymuje się łącznym okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze 25 lat.

Wnioskodawca spełnił zatem łącznie następujące warunki do nabycia prawa do emerytury:

- 1) osiągnął obniżony do 60 lat wiek emerytalny;
- 2) nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego;
- 3) na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnił:
 - a) co najmniej 15-letni okres wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz
 - b) staż pracy w wymiarze co najmniej 25 lat – udowodnił w niniejszym postępowaniu.

Wobec spełnienia wszystkich z wymaganych przesłanek do nabycia prawa do emerytury należało ustalić R. K. to prawo od dnia(...) roku – tj. od dnia złożenia wniosku o emeryturę.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu uzasadnia przepis art. 98 k.p.c. oraz §11 ust. 2 w zw. z §2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. (Dz.U.2013.490 j.t. ze zm.). Ustalając wysokość wynagrodzenia pełnomocnika przy przyjęciu minimalnej stawki Sąd miał na uwadze rodzaj i stopień złożoności sprawy oraz nakład jego pracy, który nie przekraczał przeciętnych norm przyjętych w tego typu sprawach.

W tym stanie rzeczy, na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku.